

Samenwerken in opfok geeft groeiruimte

De fosfaatwetgeving kostte Wim de Bruijn uit Wernhout twintig melkkoeien. Door de jongveefok uit te besteden aan de gebroeders Jochems in Rijsbergen vond hij echter de ruimte om met minimale investeringen toch te groeien. ‘Over een paar jaar wordt het vast weer gemakkelijker om beslissingen te nemen’, verwacht de melkveehouder.

TEKST WICHERT KOOPMAN

Enkele roodbonte koeien zorgen voor afwisseling in de rij van zwartbonten die in de ochtendzon de dagelijkse gang van stal naar weiland maken. Veehouders Wim de Bruijn en Johan en Wim Jochems kijken tevreden toe. Dit beeld hadden ze zich twee jaar geleden niet voor kunnen stellen ... Roodbontfokkers Wim (63) en Johan (64) Jochems wilden stoppen met melken, maar niet stoppen met boeren. En zwartbontfokker Wim de Bruijn (47) worstelde met de vraag hoe hij de ontwikkeling van zijn bedrijf vorm moest geven met alle onzekerheden in beleid en regelgeving. Toen de veehouders uit het tien kilometer uit elkaar gelegen Wernhout en Rijsbergen (West-Brabant) toevallig met elkaar in gesprek raakten over hun toekomstplannen, was de kiem voor de huidige samenwer-

king snel gelegd. ‘Ik ken Johan nog uit de tijd dat hij wel eens bij mijn vader op het bedrijf werkte’, vertelt Wim de Bruijn. ‘Ik weet dat hij en zijn broer Wim prima koeienboeren zijn die de opfok goed in de vingers hebben. Dat vertrouwen is voor mij de basis, want zij dragen wel de verantwoordelijkheid voor de jeugd die de toekomst is voor mijn veestapel.’

Groeien met minimale investeringen

Na een gedegen voorbereiding, waarin Wilco de Bruin van Agrifirm Exlan met de ondernemers meedacht, ging de samenwerking op 1 maart vorig jaar echt van start. De Bruijn had als gevolg van de fosfaatwetgeving het aantal melkkoeien inmiddels moeten terugbrengen van 95 naar 75. Dankzij de samenwerking melkt hij op dit

moment echter meer dan 100 koeien, omdat hij zijn fosfaatrechten vrijwel volledig kan benutten om melk te produceren. 'Hiervoor heb ik niet meer dan zo'n 5000 euro hoeven investeren. Het enige wat er moest gebeuren, was het aanpassen van het jongveegeedeelte in de ligboxenstal op melkkoeien', geeft de veehouder aan. De jongveestapel in Wernhout bestaat nu uit niet meer dan een tiental kalveren tot een leeftijd van drie maanden. De overige 70 pinken staan in Rijsbergen. 'Wij molken tot vorig jaar ongeveer 50 koeien en hielden daarnaast ruim 70 stuks jongvee, die we deels als gebruiksvee verkochten', vertelt Johan Jochems. 'In totaal hebben we nu zo'n 100 dieren op stal staan, waarvan er 30 nog van onszelf zijn. Die fokken we op voor de export.' Bij de start van de samenwerking kocht De Bruijn een tiental vaarzen en koeien van de stoppers om zijn veestapel snel op peil te brengen. Het verklaart de rode accenten in het lint van zwartbonte koeien.

Afspraken over afkalfleeftijd

De verstandhouding tussen melkveehouder en opfokkers is opperbest, zo blijkt tijdens de koffie. Toch hebben ze duidelijke afspraken met elkaar gemaakt. Op papier staat niet alleen wie welke kosten voor zijn rekening neemt en wie welk risico draagt, maar ook dat ze streven naar een leeftijd van 23 maanden bij afkalven.

'We hebben de pinken al een aantal keren laten meten om te checken of we daarvoor op koers liggen', vertelt Wim Jochems. Omdat De Bruijn zijn koeien weidt, vindt hij het ook belangrijk dat zijn pinken bij de opfokkers leren wat grazen is.

Om de uitwisseling van dieren gemakkelijk te maken vormen de bedrijven een veterinaire eenheid. Om dit mogelijk te maken was het nog wel nodig dat de opfokkers hun bedrijf bvd-vrij lieten certificeren.

Het uitwisselen van voer tussen de bedrijven hebben de ondernemers nog wel overwogen, maar ze zien hiervan af vanwege de afstand. 'Dit betekent wel dat ik al het ruwvoer aan de melkkoeien kwijt moet', geeft De Bruijn

BEDRIJFSPROFIEL

melkveehouder	Wim de Bruijn, Wernhout (rechts op de foto)
aantal melk- en kalfkoeien	105
aantal stuks jongvee	10 kalfjes tot 3 mnd. leeftijd
rollend jaargemiddelde	10.035 kg melk met 4,38% vet en 3,47% eiwit
grond in gebruik	42 hectare
jongveeopfokkers	Wim en Johan Jochems, Rijsbergen (links en midden op de foto)
aantal stuks jongvee	100 (waarvan 70 van De Bruijn)
grond in gebruik	26 hectare

aan. 'Om ook de kwalitatief mindere snedes gras goed te benutten, maak ik dit jaar lasagnekuilen.'

Later keuzes maken

De gebroeders Jochems vertellen lachend dat het snel went om niet meer elke dag te hoeven melken. En dat ze met de opfok van jongvee nog wel tien jaar boer kunnen blijven. 'Als zij een keer stoppen, zal ik alsnog keuzes moeten maken', realiseert De Bruijn zich. 'Maar ik ga ervan uit dat tegen die tijd de fosfaatrechten beter betaalbaar zijn dan nu en er meer rust is in de sector. Dan wordt het weer makkelijker om beslissingen te nemen.'

Wilco de Bruin: 'Samenwerken moet gaan over meerwaarde'

'Voor melkveehouders zoals Wim de Bruijn kan uitbesteden van de jongveeopfok perspectief bieden voor de ontwikkeling van de

melkveetak', vertelt Wilco de Bruin, ondernemerscoach bij Agrifirm Exlan. 'En voor ondernemers die stoppen met melken, kan het een kans zijn om de vrijgekomen arbeid, gebouwen, grond en fosfaatrechten tot waarde te brengen', geeft hij aan.

'In de gesprekken over samenwerking gaat het al snel over geld', merkt De Bruin. 'Maar de dagvergoeding zou niet het uitgangspunt moeten zijn. Samenwerking moet voor beide partijen op langere termijn meerwaarde bieden, anders houdt deze geen stand', spreekt hij uit ervaring. 'Daarbij is het ook belangrijk dat er een klik is tussen de ondernemers en een basis van wederzijds vertrouwen', legt de coach uit. 'Als die basis is gelegd, kun je gaan werken aan het opstellen van een overeen-

komst waarin wordt vastgelegd wie welke kosten voor zijn rekening neemt en wie welk risico draagt. Ook is het goed om af te spreken wat er gebeurt als de samenwerking wordt ontbonden. Als beide partijen het over deze afspraken eens zijn, komen ze vaak vrij snel tot overeenkomst over een redelijke dagvergoeding', merkt hij. De Bruin ziet een grote variatie in contracten voorbijkomen, van heel gedetailleerd tot meer in grote lijnen. 'Maar ik adviseer altijd om iets vast te leggen over ontwikkeling en afkalfleeftijd van de vaarzen. Daarbij is het verstandig om ook een evaluatiemoment in te bouwen, bijvoorbeeld rond het tijdstip van insemineren, waarop een onafhankelijk adviseur de groei van de dieren beoordeelt.'